

Pilinszky

VISSZHANG - XLVIII. évfolyam 1. szám, 2004. január 2.

Már a Beszélgetésekben is ostobán kérdezték a költőt. Hogyan került a lágerbe? Harbach, Ravensbrück föl sem merült. Válasza után azt hihette az ember, hogy akkortól soha többé nem említik őt mint lágerlakót. György Péter újszerű megközelítésben vetíti elénk esszéjében ("A föld őrzi a testet, a kő a nevet, a lég a lelket...", ÉS, 2003/42.) a holokausztot és más genocídiumokat. "Pilinszky költészete komoly tanulság arra, hogy mennyire magára maradt a hatvanas években az a katolikus túlélő, aki komolyan vette, ami történt" [Kiemelés az eredetiben - a szerk.]. György Péter tévedése tovább élteti a félreértést. Egyrészt Pilinszky nem volt túlélő. A Harmadik Birodalom szövetségesének, Magyarországnak volt a sorkatonája, csapatával nyugatra sodródott. A főlzabadulófélben dermedő lágerek látványát tágította egyetemessé; egyébként katolikus annyit tesz, mint egyetemes. Kevés ide az a két szó, hogy "komolyan vette". Többet tett, még Adornónál is. Ettől volt a XX. század egyik legnagyobb költője, világviszonylatban is. Ember, aki nem volt sohasem a lágerek foglya, de a század legnagyobb "botrányát" égbe emelte. Keresztény létére Borowski volt a túlélő! És túlélők azok a nem keresztény testvéreink, akik nagyon kevesen, de a sors kegyelméből (?) visszatértek.

Koppány Zsolt

*

Tisztelt Koppány Zsolt! Talán félreértette, amit írtam. Pilinszky épp arról tett tanúbizonyságot, hogy egy, a táborban nem járt keresztény is - épp mert keresztény - "túlélővé" lehet. Tanúság erre költészete.

Nagyrabecsüléssel

György Péter